

بررسی نقوش ظروف سفالین چین
کاخ موزه سبز

ماندانا کرمی

سلسله (۱۹۱۱-۱۶۴۴ Qing) م، آخرین امپراتوری چین بود. این سلسله حدود ۳ قرن دوام آورد و توانست بسیاری از خطرهای بیرونی و شورشهای درونی را دفع کند و حکومت بسیار قدرتمندی را به وجود آورد و قدرت نظامی این سلسله به بالاترین حد خود در طی ۲۰۰۰ سال گذشته رسید. در نهایت این حکومت با نفوذ غربیها و آشفتگی های داخلی فروپاشید و حکومت جمهوری چین شکل گرفت.

این سلسله از غنی ترین دوره های تولید سفال در چین بوده است و سفالهای بسیار زیبا و بی همتایی در این دوره طولانی با سبکهای متفاوتی از جمله آبی-سفید، تک رنگ، پلی کروم (چندرنگ) تولید می شد. پرسلین های رنگی مینایی رولعابی در این دوره ابداع شد. تکنیکهای سفال مینایی پیشرفت قابل توجهی کرد و تکنیکهای نو در زمینه پرسلین های پنج رنگ شکل گرفت. سفالهای این دوره در اروپا محبوبیت زیادی پیدا کرد و نمونه سفالهای این دوره در بیشتر موزه های معتبر اروپا یافت می شود.

نمونه هایی از سفالهایی دوره Qing در زیر زمین کاخ سبز وجود دارد که از میان ۶ عدد ظرف چینی مطالعه شده این دوره در کاخ سبز، ۴ عدد فاقد درپوش هستند که البته با توجه به شکل دهانه و نمونه های بیشتری که خارج از این مجموعه مشاهده شده است، قطعاً درپوش داشته اند (تصویر ۱). این ظروف دارای اندازه های تقریباً یکسانی هستند و موتیف های تزیینی روی هر چهار ظرف نقش تک رنگ گیاه نخود فرنگی شیرین (sweet pea) را نشان می دهد.

تصویر شماره ۱

نقش یک هانجی (الفبای چینی) یعنی 囍 بر روی این ظروف دیده می شود که با توجه به نمونه های خارج از این مجموعه ، بر روی درپوش این ظروف نیز ، این هانجی وجود داشته است (تصویر ۲) . این هانجی به معنای ثمر یا محصول است که در ترکیب با هانجی های دیگر این معنی را پیدا می کند. تلفظ این هانجی shuangxi است که نمادی از "شادی مضاعف" یعنی ازدواج است و با مفهوم "برکت تزویج" ارتباط دارد. این هانجی ترکیبی از shuang به معنای دوتایی و xi به معنای شادی است.

تصویر شماره ۲

این نماد حتا امروزه نیز در مورد هر آنچه که با ازدواج مرتبط است ، کاربرد دارد و در تزئین ظروف پرسلین ، دست کم از قرن ۱۹ دیده می شود (تصاویر ۳ و ۴) . اوج توجه به این نماد در ازدواجهای امپراتوری دوره Tong zhi دیده می شود. استفاده از این نماد منحصر به ظروف سفالی (پرسلین) نیست بلکه بر روی پارچه و اشیاء لاکی و غیره ؛ البته با تعداد محدودتر نسبت به سفال نیز دیده می شود .

این نوع ظروف به تعداد خیلی زیاد در سلسله Qing تولید می شده اند و امروزه در بازار های عتیقه چین و اروپا به راحتی نمونه های آنها را حتا با قیمتهای به نسبت پایین می توان پیدا کرد.

تصویر شماره ۳ و ۴

دو ظرف دیگر که دارای درپوش و تصاویری از ساحل و دریا هستند نیز ، با توجه به رنگ و شکل دهانه به احتمال زیاد هم دوره با چهار سفال دیگر هستند (تصویر ۵)

تصویر شماره ۵